

บทบาทสตรีไทยกับการบริหารภาครัฐในอนาคต

Thai Women Role for Public Administration in the Future

กมลพร กัลยาณมิตร¹

Kamolporn Kalyanamitra¹

บทนำ

ตามข้อมูลใน The Central Intelligence Agency (CIA) ระบุว่าในเดือนกรกฎาคม 2554 หรือ ค.ศ.2011 นี้ ประชากรของโลกจะมีทั้งสิ้นประมาณ 6.92 พันล้านคน มีอัตราส่วนระหว่างชายและหญิงอยู่ที่ 1.01 ในปี 2553 ประเทศไทยมีประชากร 63.87 ล้านคน เป็นชาย 31.45 ล้านคน หญิง 32.42 ล้านคน ผู้มีอายุระหว่าง 15-65 ปี เป็นชาย 22.34 ล้านคน หญิง 23.15 ล้านคน (กรมการปกครอง, 2553) เมื่อพิจารณาอัตราส่วนระหว่างชายและหญิงจะอยู่ที่ 0.96 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ไม่ได้แตกต่างกันมากนักในภาพรวมของประชากรโลกและของประเทศไทย

นอกจากนี้ UN Woman (2010) ให้ข้อมูลที่บ่งชี้ว่า ความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของประเทศ สอดคล้องกับการศึกษาความเท่าเทียมทางเพศในกลุ่มประเทศต่างๆ ของธนาคารโลก (World Bank) ที่พบว่า ความไม่เท่าเทียมทางเพศนั้นยังคงมีปรากฏอยู่ทั่วโลก ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ แต่ละสังคมวัฒนธรรม ประเทศที่มีช่องว่างความไม่เท่าเทียมทางเพศสูง จะส่งผลเสียต่อความเป็นอยู่ของประชากร ซึ่งไม่ได้กระทบต่อเฉพาะเพศหญิงเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อทุกคนในสังคม และยังชี้ให้เห็นอีกว่า การมีส่วนร่วมของผู้หญิงในด้านการบริหาร ถือเป็นตัวแปรสำคัญหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจและการกำกับดูแลการดำเนินงานของภาครัฐให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ส่วนการบริหารภาครัฐนั้น Woodrow Wilson (1996) กล่าวว่า การที่ประเทศใดๆ จะพัฒนาและมีประสิทธิภาพ ต้องประกอบด้วยกระบวนการทางการเมืองและกระบวนการทางการเมืองที่ดี ซึ่งการบริหารงานภาครัฐที่ดี จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องยึดถือหลักความยุติธรรมในสังคม (social equity) ต้องแก้ไขความเหลื่อมล้ำต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะของประชาชน หรือการดำเนินงานของบุคลากรในองค์กร (พิทยา บวรวัฒนา, 2550, หน้า 156)

¹ สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการพัฒนาความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การบริหารประเทศเกิดการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากภาครัฐต้องมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้สตรีได้มีโอกาสและมีความสมภาคในการทำงาน โดยได้รับความเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับชาย เพราะองค์การของภาครัฐหรือระบบราชการมีหน่วยงานกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศในการทำหน้าที่บริหารกิจการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่ดีมากยิ่งขึ้น

บทความนี้ต้องการจุดประกายความคิดโดยนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องผ่านความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทสตรีไทยกับการบริหารภาครัฐในอนาคต เพื่อให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สตรีไทยได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารภาครัฐมากยิ่งขึ้นในอนาคต

การบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Administration--New PA) สู่การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management--New PM) ของประเทศไทย

ภายหลังจากการใช้แนวทาง New PA ช่วงปี 2511 สมัยนายกรัฐมนตรี จอมพลถนอม กิตติขจร มีผลให้ระบบราชการขยายตัวอย่างมาก และเกิดปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะความล่าช้าของการทำงาน เพราะจุดเน้นสำคัญประการหนึ่งของ New PA คือ การลงไปสร้างบริการสาธารณะให้กับประชาชนให้ทั่วถึงมากขึ้น (Jan-Erik Lane, 2007) ช่วงเวลานั้น การแข่งขันระหว่างประเทศได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ขณะที่ระบบราชการยังเป็นระบบผูกขาด (monopoly system) ทำให้ขาดความสามารถในการแข่งขัน และมีต้นทุนการบริหารสูง ภาพรวมของการบริหารงานยังอยู่ในลักษณะที่มีประสิทธิภาพต่ำ ต่างจากภาคเอกชนที่เจริญก้าวหน้าโดยการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการทำงานทำให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงกว่าเกือบทุกด้าน ในขณะที่ภาคประชาชนเองก็มีความเติบโตแข็งแรงมากขึ้น

จากเหตุดังกล่าวนี้กลายเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดจาก New PA มาเป็น New PM ซึ่งเป็นแนวคิดหลักที่นำมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบัน รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิรูประบบราชการของไทย ประมาณปี พ.ศ.2523 สมัยนายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยหลักการของ New PM ประกอบด้วย

1. การสร้างบริการที่มีคุณภาพ (quality service) แก่ประชาชน โดยภาครัฐจะต้องหันมาสร้างบริการที่รวดเร็ว (fast) โปร่งใส (transparency) และสร้างความประทับใจ (impression) ให้กับประชาชนอันเป็นเสมือนลูกค้าคนสำคัญ จากหลักการข้อนี้ ทำให้มีการประกาศใช้ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้บริการของรัฐบาล ปี 2532” และส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็ว สะดวกมากขึ้น

2. สนับสนุนให้ลดการควบคุมจากส่วนกลาง และเพิ่มอิสระในการบริหารงานให้แก่หน่วยงานมากขึ้น หรือเน้นการกระจายอำนาจ (decentralization) ผ่อนคลายกฎระเบียบให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

3. ให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติงาน (work performance) เน้นการวัดผลความสำเร็จในการทำงาน ข้าราชการและหน่วยงานทุกหน่วยงานต้องจัดระบบประเมินผลงาน (assessment system) ทั้งของระดับบุคคลและระดับหน่วยงาน มีการกำหนดตัวชี้วัด (key performance/ indicator) ที่น่าเชื่อถือ มีการให้ผลตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน และมีการปรับเปลี่ยนให้พิจารณาความดีความชอบปีละ 2 ครั้ง หรือการให้รางวัลระดับองค์การ เป็นต้น

4. การสร้างระบบสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากร (training) ให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และยังสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น เช่น ระบบสำนักงานอัตโนมัติ เป็นต้น

5. สนับสนุนให้มีการแข่งขันที่เปิดกว้างและเสรี โดยให้เอกชนเข้ามาปฏิบัติงานในส่วนที่รัฐเคยทำและไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การจ้างเหมา (contract-out) การให้เช่า (leasing) หรือแม้กระทั่งการแปรรูป (privatization) การที่มีการแข่งขันมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการใช้บริการในด้านต่างๆ โดยได้รับบริการที่รวดเร็วกว่าและในราคาที่ถูกลงกว่า (faster & cheaper) และได้รับความพึงพอใจ (satisfy) มากขึ้น

การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)

เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีอิทธิพลและบทบาทต่อการบริหารภาครัฐ และต่อการปฏิรูประบบราชการของไทยเช่นเดียวกับ New PM หลักการสำคัญของ Good Governance คือ 1) หลักความโปร่งใส (transparency) หมายถึงระบบราชการจะต้องทำงานอย่างโปร่งใส พร้อมให้ประชาชนตรวจสอบได้ตลอดเวลา 2) หลักความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง หลักความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่และหากมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นจะต้องมีผู้รับผิดชอบหรือมีเจ้าภาพที่ชัดเจน 3) หลักนิติธรรม (law) หมายถึง การทำงานของระบบราชการจะต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายที่เสมอภาคและเท่าเทียมกันให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคจากการบริการของรัฐ 4) หลักความคุ้มค่า (utility) หมายถึง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลของการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและมีต้นทุนต่ำ 5) หลักการมีส่วนร่วม (participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารของรัฐและร่วมแสดงความคิดเห็น 6) หลักคุณธรรม (moral) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

แนวคิดนี้ได้ถูกนำมาใช้ในการบริหารระบบราชการไทยโดยมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลในภาครัฐ เพื่อพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความก้าวหน้า สร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น

พัฒนาการของสตรีไทยกับการบริหารภาครัฐ

ปี 2532-2544

พัฒนาการของสตรีในประเทศไทยได้เริ่มมีความสำคัญขึ้น เมื่อมีการก่อตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) เป็นองค์การถาวรระดับชาติในการกำหนดนโยบายและแผนงานการส่งเสริมและประสานงานการพัฒนาสตรีจากภาคยานุวัติอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women--CEDAW) ในปี 2528 ซึ่งอนุสัญญาดังกล่าวมีหลักการพื้นฐานประกอบด้วย ความเสมอภาค (equality) การไม่เลือกปฏิบัติ (non-discrimination) และพันธกิจของรัฐ (state obligation) อันมีสาระสำคัญได้แก่

1. ผู้หญิงต้องได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกับผู้ชายในด้านกฎหมาย สุขภาพ การศึกษา การจ้างงาน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การเป็นผู้แทนของรัฐบาล และการมีส่วนร่วมในองค์การระหว่างประเทศ
2. ผู้หญิงต้องได้รับโอกาสและสามารถเข้าถึงทรัพยากรเท่าเทียมกับผู้ชาย
3. ผู้หญิงต้องได้รับประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกับผู้ชาย
4. รัฐต้องคุ้มครอง สนับสนุน และดำเนินการให้ผู้หญิงได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในด้านต่างๆ ข้างต้น โดยเรียกร้องให้ประเทศคู่สัญญาจัดตั้งกลไกระดับชาติ ในการพัฒนากฎหมายและระเบียบต่างๆ ภายในประเทศที่ขัดต่อข้อกำหนดในอนุสัญญาฯ เพื่อใช้เป็นกลไกระดับชาติด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี ประกอบไปด้วยองค์การพัฒนาเอกชนสตรีและเครือข่ายสตรี ทั้งที่เป็นตัวบุคคลและหน่วยงานในภาครัฐ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน

ปี 2533 ประเทศไทยได้ยกเลิกข้อสงวนในอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในทุกรูปแบบ เป็นผลให้ผู้หญิงได้รับความเสมอภาคในเรื่องสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานและการทำนิติกรรม

ปี 2534 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ส่วนราชการทุกแห่งทบทวนระเบียบข้อบังคับที่กีดกันความเสมอภาคในการดำรงตำแหน่งทางราชการของผู้หญิง เพื่อให้โอกาสผู้หญิงสามารถดำรงตำแหน่งได้ทุกตำแหน่ง ยกเว้นตำแหน่งที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ นโยบายนี้ นับว่าเป็นการยกเลิกการปิดกั้นความก้าวหน้าในการรับราชการของผู้หญิง ในสายพลเรือน มีผลให้ในปี 2537-2538

มีการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดหญิง (คุณหญิงจรัสศรี ทีปรัช) นายอำเภอหญิง (ประสม ดำริชอบ) เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทย นับตั้งแต่มีการจัดระบบการปกครองแบบสมัยใหม่ขึ้น นอกจากนี้ กฎหมายและข้อบังคับที่ให้สิทธิแก่ผู้หญิงที่ทำงานกับภาครัฐและเอกชน มีสิทธิลาคลอด 90 วัน โดยมีต้องใช้วันลากิจและลาป่วย การแก้ไขกฎหมายให้บุตรของหญิงไทยที่เกิดกับชายต่างชาติสามารถถือสัญชาติไทยตามมารดาได้ ทำให้หญิงไทยที่แต่งงานกับชายต่างชาติสามารถเลี้ยงดูบุตรภายใต้วัฒนธรรมไทยได้

ปี 2538 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องผู้หญิง ครั้งที่ 4 ได้รับรองปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งเพื่อความก้าวหน้าของผู้หญิง (Beijing Declaration and Platform for Action--BPFA) ซึ่งกล่าวถึงปัญหาความยากจน การศึกษา สุขภาพอนามัย สิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ฯลฯ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหของผู้หญิง ซึ่งประเทศไทยได้ประกาศเจตนารมณ์อย่างชัดเจนและยืนยันถึงพันธกรณีที่จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการอย่างจริงจังและเป็นพื้นฐานในการลดความไม่เสมอภาคระหว่างชายและหญิง รวมทั้งเป็นการเร่งรัดส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้หญิงไทย แผนปฏิบัติการปักกิ่งฯ ได้กำหนดประเด็นห่วงใยเกี่ยวกับผู้หญิงเพื่อให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติให้ความสำคัญและร่วมกันดำเนินการแก้ไข คือ 1) ความยากจน 2) การศึกษาและการฝึกอบรม 3) สุขภาพอนามัย 4) ความรุนแรง 5) ความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ 6) เศรษฐกิจ 7) อำนาจและการตัดสินใจ 8) กลไกทางสถาบัน 9) สิทธิมนุษยชน 10) สื่อมวลชน 11) สิ่งแวดล้อม 12) เด็กผู้หญิง

ปี 2539 ในสมัยรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนวน หลีกภัย ได้มีการออกนโยบายเร่งด่วนเกี่ยวกับการค้าสตรีและเด็ก ออกพระราชบัญญัติป้องกันการปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีการบูรณาการแผนปฏิบัติการปักกิ่งฯ ในแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)

ปี 2543 เดือนกันยายน สหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติ สำนักงานใหญ่ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้นำจากประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุม 189 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย บรรดาผู้นำจากประเทศสมาชิก ได้ร่วมกันรับรองคำประกาศแห่งสหประชาชาติ (Millennium Declaration) กำหนดแนวทางและเป้าหมายในอนาคตที่จะลดช่องว่างจากผลพวงของการพัฒนา และมุ่งมั่นส่งเสริมการพัฒนาคนภายในปี 2533-2558

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals--MDGs) ประกอบด้วย 1) ขจัดความยากจนและความหิวโหย 2) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา 3) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและส่งเสริมบทบาทสตรีและบุรุษ 4) ลดอัตรา

การตายของเด็ก 5) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ 6) ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาเลเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ 7) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 8) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

ปี 2545–2549

ภายใต้นโยบายปฏิรูประบอบราชการของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในขณะนั้น ได้ยกฐานะของสำนักงาน กสส. ขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรม และเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) และย้ายไปสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ผลของการปรับหน่วยงานจาก กสส. มาเป็น สค. ครั้งนี้ได้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนครั้งยิ่งใหญ่ในเชิงของแนวคิดและแนวงานการพัฒนาสตรี คำว่า “ความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย” ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเป็นภารกิจของรัฐ โดย สค. ได้แบ่งงานออกเป็น 2 สำนักหลัก คือ สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย และสำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว จากนั้น สค. และขบวนการพัฒนาสตรี เริ่มใช้คำว่าความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มากขึ้น และสังคมก็เริ่มคุ้นเคยกับคำนี้มากขึ้น ทำให้ภารกิจของ สค. ชัดเจนขึ้นในการเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในสังคม

จากลำดับของการพัฒนาบทบาทและความสำคัญของสตรีไทยข้างต้นนี้ จะเห็นว่าประเทศไทยใช้เวลาถึง 13 ปี (2532–2545 ตั้งแต่ตั้งสำนักงาน กสส.) ในการทำให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐเข้ามามีส่วนรับรู้นโยบายและแนวทางการพัฒนาสตรี จนทำให้ภารกิจการพัฒนาสตรีได้รับการผนวกให้เป็นภารกิจของทุกกระทรวง กรม กอง มีผลให้ผู้หญิงได้รับการพัฒนามากขึ้นเป็นลำดับ จนสังคมเริ่มเห็นตัวตนและบทบาทของผู้หญิงในพื้นที่ที่เคยเป็นของเพศชาย เช่น เริ่มเห็นผู้หญิงเป็นทูตไปประจำประเทศต่างๆ เช่น จากข่าวในพระราชสำนักที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงทำพิธีตราสาส์นแต่งตั้งให้ผู้หญิงไปเป็นทูตประเทศต่างๆ จึงเริ่มเห็นผู้พิพากษาหญิง อธิบดีหญิง รัฐมนตรีหญิง นักการเมืองหญิง ในภาคเอกชนเองก็มีผู้หญิงที่โดดเด่น เป็นเจ้าของกิจการ เป็นผู้บริหารสูงสุด (CEO) ของภาคธุรกิจ การเงิน สังคมเริ่มยกระดับความเข้าใจจากการพัฒนาสตรี มาสู่การพัฒนาความเสมอภาคทางเพศ โดยยกให้โครงการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเป็นกระแสหลักของการพัฒนา (gender mainstreaming) การสร้างกลไกการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงและชายในทุกกระทรวง กรม กอง ที่เรียกว่าผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer--CGEO) และ “ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point--GFP)” ล้วนแล้วแต่เป็นโครงการที่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนถ่ายแนวคิด และแนวทางจากการพัฒนาสตรีมาเป็นการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเป็นรูปธรรม

ในการสะท้อนให้เห็นถึงภาวะการเปลี่ยนฐานแนวคิด (paradigm shift) จากการส่งเสริมพัฒนาสตรีมาสู่การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายซึ่งรวมถึงการบริหารงานด้วย

จากการที่ประเทศไทย ประสบความสำเร็จในการดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมายของ MDGs จึงได้กำหนดเป้าหมายเพิ่มเติมมากขึ้น เรียกว่า MDG plus เป้าหมายประการสำคัญที่ถือเป็นการท้าทายมากประการหนึ่งของ MDG plus ในครั้งนี้ คือ การเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของราชการเป็นสองเท่าในช่วงปี 2545–2549 แต่เมื่อครบกำหนดในปี 2549 แล้ว ประเทศไทยสามารถเพิ่มสัดส่วนได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553)

ความเสมอภาคของหญิงและชายในรัฐธรรมนูญ และแผนพัฒนาสตรีฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ระบุเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายไว้หลายมาตรา เช่น มาตรา 4 มาตรา 5 โดยเฉพาะมาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน บุรุษและสตรีมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม คือ 1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย 2) ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน 3) สงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

มาตรา 87 กำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนตามต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

มาตรา 97 กำหนดให้การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต้องคำนึงถึงโอกาส สัดส่วนที่เหมาะสม และความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายด้วย

แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550–2554) ได้ถูกจัดทำขึ้น โดยมีเป้าประสงค์ให้คนในสังคมมีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์มีความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย มีเจตคติที่เอื้อต่อการส่งเสริมความเสมอภาคในการพัฒนาประเทศ โดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หลักใน

การเสริมสร้างและปรับเปลี่ยนเจตคติในสังคมเพื่อ 1) เสริมสร้างเจตคติด้านความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษ 2) เพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหาร 3) ส่งเสริมสุขภาพและสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์สตรี 4) เสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและร่างกาย 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจและสังคม

บทสรุป

เมื่อพิจารณาจากตัวเลขของประชากรทั้งโลกรวมทั้งประเทศไทยเองจะเห็นว่ามียุทธศาสตร์ระหว่างหญิงและชายที่มีความใกล้เคียงกันมาก การบริหารภาครัฐไทยได้นำเอาแนวคิด New PM และการบริหารจัดการที่ดีเข้ามาใช้ในการปฏิรูประบบราชการและวางแนวทางในการบริหารประเทศ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมโอกาสและให้สตรีได้รับความเท่าเทียมในการปฏิบัติงาน จึงเป็นเรื่องในอนาคตที่ต้องติดตามกันต่อไปว่า สตรีไทยจะเข้ามามีบทบาทเป็นผู้บริหารภาครัฐเพิ่มขึ้นเพียงใด เพื่อพิสูจน์ว่าเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ถึงร้อยละ 30 ในปี 2558 จะมีหนทางเข้าใกล้ความสำเร็จหรือไม่

บรรณานุกรม

- กระทรวงยุติธรรม. (2551). **การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551**. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2554, จาก <http://www.moj.go.th/th/cms/detail.php?id=4881>
- กรมการปกครอง. (2553). **ประชากรในประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2554, จาก <http://www.dopa.go.th>
- พิทยา บวรวัฒนา. (2550). **รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวการศึกษา**. (ค.ศ.1887-1970). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลอร์เรน คอร์เนอร์. (2008). **การทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษให้เป็นประโยชน์สำหรับทุกคน แนวทางที่ตอบสนองต่อมิติหญิงชายและยึดสิทธิเป็นที่ตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมาย**
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). **ฐานข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)**. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2554, จาก http://www.gender.go.th/plan10_database
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). **รายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย พ.ศ.2552**. กรุงเทพมหานคร
- Center for Asia-Pacific Women in Politics (CAPWIP). (2009). **Women in Politics and Women in National Parliaments**. Retrieved April 18, 2011, from <http://www.onlinewomeninpolitics.org/Statistics.htm>

- UNDP. (2011). **Women In Local Government Status Report**. Retrieved April 18, 2011, from <http://asia-pacific.undp.org/reports/documents/WomenInLocalGovernmentStatusReport2010.pdf>
- U.S. Census Bureau, Population Division. (2011). **International Database: World Population by Age and Sex**. Retrieved April 18, 2011, from <http://www.census.gov/ipc/www/idb/worldpop.php>
- Woodrow Wilson. (1996). **The study of public administration**. *Public Administration Review*, 56, 247–255.